

Dyddiad cyhoeddi: 23 Ebrill 2021

Cais Rhyddid Gwybodaeth

Annwyl ###,

Rydym ni'n ysgrifennu atoch i ymateb i'r Cais Rhyddid Gwybodaeth a wnaethoch. Mae eich cais wedi cael ei ystyried yn unol â gofynion y Ddeddf Rhyddid Gwybodaeth a'n polisi mynediad at wybodaeth.

Fe wnaethoch chi ofyn am yr wybodaeth ganlynol:

“Cofnod sain o gyhoeddiadau wedi’u recordio ymlaen llaw a ddefnyddir ar drenau dosbarth 158 TrC h.y. gwasanaethau o Birmingham i Bwllheli ac yn y blaen.”

Ar ôl adolygu eich cwestiynau, rydym ni’n gallu darparu’r wybodaeth ganlynol:

Mae TrC yn meddu ar yr wybodaeth hon. Fodd bynnag, mae’r wybodaeth hon wedi’i heithrio rhag cael ei datgelu o dan adran 38 (Iechyd a Diogelwch) ac adran 12 (cost cydymffurfio yn fwy na’r terfyn priodol) o’r Ddeddf Rhyddid Gwybodaeth.

Mae adran 38 yn darparu eithriad rhag datgelu gwybodaeth pe byddai’n rhoi unigolyn mewn perygl. Nid yw’r eithriad o reidrwydd yn delio â materion y cyfeirir atynt yn gyffredinol fel materion iechyd a diogelwch, ac mae’n ystyried iechyd meddwl a chorfforol unrhyw unigolyn yn ogystal â’i ddiogelwch.

I ddefnyddio’r eithriad hwn, rhaid i awdurdod cyhoeddus ddangos bod cysylltiad achosol rhwng datgelu’r wybodaeth a rhoi unigolyn mewn perygl. Rhaid i’r awdurdod cyhoeddus hefyd ddangos y byddai datgelu’r wybodaeth yn debygol o gael effaith andwyol ar iechyd meddwl, iechyd corfforol a diogelwch yr unigolyn ac nid mewn modd dibwys. Mae defnyddio’r eithriad hwn hefyd yn amodol ar asesiad o fudd y cyhoedd.

Fel awdurdod cyhoeddus, mae TrC yn cydnabod bod angen bod yn agored ac yn dryloyw, yn ogystal â faint o ddi-ddordeb sydd gan y cyhoedd yng nghyswllt cyhoeddiadau TrC. Fodd bynnag, yn yr achos hwn, mae’r risg i iechyd a diogelwch yn drech na hyn. Er enghraifft, gallai’r recordiad gael ei ddefnyddio mewn ffordd flinderus mewn gorsaf drenau i wrth-ddweud y cyhoeddiadau sy’n cael eu gwneud gan Reolwr yr Orsaf. Gallai hyn achosi i deithwyr ruthro i blatfform arall anghywir a mynd ar y trêan anghywir. Byddai hyn yn achosi trallod sylweddol i unrhyw deithwyr fyddai’n cael eu twyllo fel hyn, a gallai hefyd beri i deithwyr beryglu eu diogelwch drwy ruthro i fynd ar y trêan anghywir ar blatfform arall mewn dryswch neu banig.

Oherwydd hynny, mae TrC yn credu bod cysylltiad achosol clir rhwng peryglu iechyd a diogelwch a datgelu’r wybodaeth hon. Mae rhagor o wybodaeth am yr eithriad hwn ar gael [yma](#).

Ymhellach i’r esemptiad Adran 38, byddai’r gost o adalw’r wybodaeth hon hefyd yn fwy na’r uchafswm priodol ar gyfer prosesu cais fel y nodir yn Adran 12 y Ddeddf Rhyddid Gwybodaeth. Mae rhagor o wybodaeth am yr eithriad hwn ar gael [yma](#).

Mae adran 12 yn caniatáu i awdurdod cyhoeddus wrthod cais a fyddai'n costio mwy na £600 i'w brosesu, ar y sail ei fod yn cymryd 24 awr o amser staff ar y gyfradd safonol o £25 yr awr. Gall cyfrifo'r gost hon gynnwys:

- a. Penderfynu a oes gennym ni y wybodaeth y gofynnwyd amdani ;
- b. Dod o hyd i'r wybodaeth a chael gafael arni;
- c. Echdynnu'r wybodaeth.

Does dim gofyniad swyddogol i awdurdodau cyhoeddus gynnwys dadansoddiad o'r amcangyfrif o'r costau, dim ond amcangyfrif p'un ai a fyddai'n uwch na'r uchafswm. Mae ein hamcangyfrif yn cynnwys y gost o gael y recordiadau Cymraeg a Saesneg ar gyfer holl unedau 158 yn fflyd TrC, ac yna darparu mecanwaith i drosglwyddo'r recordiadau. Yng nghanol pandemig, byddai cael gafael ar yr wybodaeth hon yn ailgyfeirio adnoddau arbenigol cyfyngedig a sylw staff oddi wrth eu swyddogaethau craidd, a allai fod yn cefnogi gweithgareddau hanfodol eraill yn ystod y cyfnod eithriadol hwn.

Mae goblygiadau hawlfraint hefyd i'w hystyried, gan fod breindaliadau ynghlwm wrth y recordiadau a ddarparwyd gan yr artistiaid llais, ar gyfer y recordiadau Cymraeg yn benodol. Cytunwyd ar hawl unigryw adeg caffael yn 2019 rhwng Gwasanaethau Rheilffyrdd TrC Cyfyngedig (Gwasanaethau Rheilffyrdd TrC gynt) ac fe wnaeth y cyflenwr gyfyngu ar y defnydd o'r cyhoeddiadau Cymraeg i Rheilffyrdd TrC Cyfyngedig yn unig. Er mwyn rhyddhau'r recordiadau, mae'n debygol y byddai angen i TrC negodi â'r cyflenwr gwreiddiol. Fodd bynnag, yng ngoleuni'r defnydd o eithriadau adran 12 a 38, nid ydym ni wedi gofyn i'r cyflenwr ymchwilio i hyn.

Fel awdurdod cyhoeddus, mae TrC yn cydnabod bod angen bod yn agored ac yn dryloyw, yn ogystal â faint o ddiddordeb sydd gan y cyhoedd yng nghyswllt cyhoeddiadau TrC. Eto i gyd, fel mae ein hymateb yn ei ddangos, mae ymateb i gais o'r fath yn amlochrog a chymhleth. Er ein bod yn nodi bod ceisiadau tebyg i gwmnïau gweithredu trenau eraill wedi bod yn llwyddiannus, mae modd dod o hyd i lawer o enghreifftiau o geisiadau tebyg a oedd yn aflwyddiannus ar wefan 'whatdotheyknow', yn enwedig yn ystod y pandemig. Ni all TrC roi sylwadau am benderfyniadau a wnaed gan Gwmnïau Gweithredu Trenau eraill i ddarparu'r wybodaeth hon neu i beidio â'i darparu.

Mae TrC yn ceisio bod yn ddefnyddiol wrth wrthod cais a wneir o dan y Ddeddf Rhyddid Gwybodaeth drwy gynnig awgrymiadau ar gyfer ffyrdd o fireinio neu ailgyfeirio cais. Fodd bynnag, fel unig berchennog yr wybodaeth dan sylw ac yng ngoleuni ein defnydd o eithriad Adran 38, ni allwn ni gynnig awgrym arall yn yr achos hwn.

Rydym yn gobeithio nad yw ein penderfyniad i wrthod datgelu'r wybodaeth hon yn lleihau eich brwdfrydedd a nodwyd am reilffyrdd.

Cofion cynnes,

Hawliau Apelio

Os ydych chi'n anhapus â'r ffordd y cafodd eich cais ei drin a'ch bod chi'n dymuno gwneud cwyn neu wneud cais am adolygiad o'n penderfyniad, ysgrifennwch at y Pennaeth Rhyddid Gwybodaeth naill ai yn Trafnidiaeth Cymru, 3 Llys Cadwyn, Pontypridd, CF37 4TH neu freedomofinformation@tfw.wales. Rhaid i'ch cais gael ei gyflwyno o fewn 40 diwrnod gwaith i dderbyn y llythyr hwn. Os na fyddwch chi'n fodlon â chanlyniad yr adolygiad mewnol, mae gennych hawl i wneud cais yn uniongyrchol i'r Comisiynydd Gwybodaeth am benderfyniad.

Gallwch chi gysylltu â'r Comisiynydd Gwybodaeth yn Swyddfa'r Comisiynydd Gwybodaeth, Wycliffe House, Water Lane, Wilmslow, Swydd Gaer, SK9 5AF neu gallwch chi gysylltu â Swyddfa'r Comisiynydd Gwybodaeth drwy adran 'Gwneud Cwyn' eu gwefan ar y ddolen hon: <https://ico.org.uk/make-a-complaint/>

Yr adran berthnasol i'w dewis fydd "Gwybodaeth Swyddogol neu Gyhoeddus".